СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — **UKRAINIAN DAILY**

РІК LVI. Ч. 80. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 7 КВІТНЯ 1948. — No. 80 JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 7, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. — Тел. „Свободи": BErgen {4-0237 / 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

В ПАЛАТІ БУДУТЬ РАДИТИ НАД ДОПУЩЕННЯМ 200,000 СКИТАЛЬНИКІВ

Вашингтон, 5 квітня. — Правнича підкомісія палати репрезентантів ухвалила одноголосно допустити до Злучених Держав 200,000 скитальників з европейських країн упродовж двох найближчих років. Цей законопроєкт буде внесений в повній палаті ще біжучого тижня, як про це запевнює Френк Феловс, голова підкомісії. Провідники республиканської більшости рішили приспішити цей законопроєкт, який входить на місце билу Стратона. Вил Феловса домагається, щоб президент назначив координатора, який мав би співпрацювати з департаментом внутрішніх справ і департаментом справедливости, дальше зо стейтами і з Міжнародною Організацією Біженців (IPO) в справі розселення скитальників. Першенство мали б дістати рільники, домашня служба, робітники при будові, кравці, лікарі, медсестри, дентисти і інці, які мають спеціяльний вишкіл. Надвишка імігрантів ішла б на рахунок будучих квот, одначе це є спірна справа, доки вона ще не є вирішена. На поселення свіжих імігрантів мали б дати дозвіл поодинокі стейти. Скитальників будуть точно провірювати, щоб серед них не втиснулися до Америки комуністи. Число віз буде видаване у пропорції до числа скитальників з різних груп в Европі.

ПРЕЗИДЕНТ РОБИТЬ КОНҐРЕС ВІДПОВІДАЛЬНИМ ЗА МІЖНАРОДНУ КРІЗУ.

Вашингтон. — Президент Труман написав до конгресмена Ліндона Б. Джансона, демократа з Тексасу, листа, в якому сказано, що не було б прийшло до теперішної міжнародної крізи, якщо конгрес був би сповнив домагання президента в справі озброєння. При цій нагоді президент покликався на свою програму, предявлену конгресові при різних нагодах від 1945 до 1947 року.

СЕНАТ ПРИСПІШУЄ ЗАКОНОПРОЄКТ ДЛЯ ОБОРОНИ.

Вашингтон. — Сенатська комісія збройної служби приготовила вже начерк законопроєкту для віднови побору рекрута і для введення в життя загального військового вишколу, як це виявив голова комісії, сен. Чан Ґорні. Він надіється, що бил буде зредагований ще цього тижня і буде предявлений сенатові до ухвали вже найближчого тижня.

ЛУЇС НЕ ЗГОЛОШУЄТЬСЯ НА ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ ПЕНСІЇ МАЙНЕРІВ.

Вашинґтон. — Власники вугільних копів рішили послухати наказу суду і приступити до збірних переговорів в справі старечої пенсії для вуглекопів. Предсідник майнерської юнії Джан Л. Луїс ще не заявив своєї згоди послухати наказу суду.

ПОВІТРЯ ПЕРЕСИЧЕНЕ РАДІЄВИМИ ПРОМІННЯМИ.

Вашинґтон.—Повітря в Каліфорнії й Тексасі є переповнене радієвими сигналами. В інших стейтах радієві проміні наповнюють повітря, а перед у радіо-висильнях веде теж стейт Каліфорнія, бо в ній є 228 радіових стацій. Інші стейти мають стації в такім числі: Тексас 223, Пенсилвенія 184, Ню Йорк 178, Норт Каролайна 132, а Огайо 128 і т. д.

БУДУЮТЬ НАЙБІЛЬШИЙ КОРАБЕЛЬ КОШТОМ $65,000,000.

Ню Йорк. — Підприємство Юнайтед Стейтс Лайнс оприлюднює, що вже виготовило пляни для будови нового пасажирського корабля коштом $65,000,000. Має це бути не лише найбільший, але й найшвидший корабель, який колинебудь був збудований в Америці. Корабель буде мати 48,000 тон містоти і буде мати приблизно 1,000 стіп довжини. Буде мати 1,000 осіб залоги, а помістить 2,000 подорожних. Коли б прийшла пора перевозити військо, він помістить 12,000 вояків крім залоги.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ЗАКОНОПРОЄКТИ ДЛЯ ВІДКРИВАННЯ КОМУНІСТІВ.

Вашин.тон. — Спеціяльна підкомісія палати репрезентантів для неамериканських діянь вже виготовила цілу низку законів, щоб витягти на верх підпольні затії комуністів і виказувати їх населенні. Иде про те, щоб тримати під прилюдною контролею большевицькі конспірації. Підкомісія, на чолі якої стоїть контресмен Ричард Н. Никсон з Каліфорнії, предявить повний комісії начерки билів. Водночас вона виявить свої наміри, одначе між ними нема наміру поставити комуністів поза закон. Надіються, що повна комісія справиться з билами за кілька днів так, щоб конгрес дістав їх до ухвали ще біжучого тижня.

ВОЄННІ ВИНАХОДИ ДЛЯ ВЖИТКУ ФАРМЕРІВ.

Вашингтон. — Рільнича дослідна стація, якою завідує департамент рільництва, переводить тепер спроби вживання деяких воєнних хемікалій для добра сільського господарства. Саме тепер випробовують хемічну речовину, яка може знищити хопту, а не ушкодити насіння городини. Коли досліди будуть покінчені, тоді не треба буде мотики для нищення хопти, а вистарчить зросити поле хемічною речовиною при допомозі сикавки. Друга хемічна субстанція може припинити передучасний розвиток квіття на дереві, заки ще минуть морози, отже врятує цілий збір овочів перед вимерзненням. Дальші спроби йдуть над збільшенням харчевої вартости городини. Деякі винаходи були знані армії під час війни, а деякі щойно тепер. Идеться про те, щоб можна знищити збіжжя та городину на пні і так підтяти ворогові припаси харчів. Крім хемікалій придумують ще відповідний вжиток з атомової радіоактивности.

Американські воєнні кораблі виїздять до Норвегії

Вашингтон, 5. квітня. — Шість воєнних кораблів відвідають Норвегію і затримаються в пристані Берген від 29. квітня до 2. травня. Команда маринарки оповіщує, що це є звичайні відвідини фльоти на знак приязни. Одначе ці відвідини припадають на час, коли норвезький уряд надіється натиску Советів, щоб заключити з ними союз про ненапад, подібний до того, який Росія накинула Фінляндії. Крім цього передбачують, що Росія відновить свої домагання в справі островів Спіцберґен, які Норвегія дістала в 1930 році, а яких Росія не хотіла тоді признати Нарвегії. Зпоміж шости воєнних кораблів три затримаються на південних водах Англії від 18. до 26. квітня.

Норвезький амбасадор до Вашинґтону, Вільгельм М. де Морґенстірн, виїхав до Норвегії на конференцію з своїм урядом. Кажуть, що це є звичайні відвідини амбасадора для складення звіту.

ПОЛ ГОФМАН НА ЧОЛІ ПРОГРАМИ ДЛЯ ВИДУЖАННЯ ЕВРОПИ.

Вашингтон.—Президент Труман назначив Пола Дж. Гофмана головою Програми для Видужання Европи. Він дістане під свою адміністрацію 6.098 більйонів долярів, ухвалених конгресом на допомогу чужинним країнам. Доки конґрес не постарається грошей на виконання програми, президент Труман доручив Корпорації Фінансової Відбудови виасигнувати як позичку $1,105,000,000 на перші наглі потреби. Більйон з тих грошей піде для західних европейських держав, $50,000,000 для Греції й Туреччини, $50,000,000 для Китаю, а $5,000,000 для Трієсту.

АРГЕНТИНА ПРОТИ ЗБІРНОГО ДОГОВОРУ.

Богота. — Аргентина, яка ає все незалежні погляди, заявила сьогодні свій спротив проти всякої збірної акції американських держав в міжнародних справах. Паскваль Ля Роза, аргентинський делегат на Міжамериканську Конференцію, підчас своєї промови не міг втримати свого жалю і закликав: „Нас завжди називали фашистами, хоч ми були демократами. Ми виказали це під час останніх виборів, коли то були збережені всі форми американської демократії". Він назвав змагання до збірної акції як змагання до створення „наддержави". У приватній розмові Ля Роза вияснив, що слово „наддержава" не відноситься до оборонного Панамериканського договору. Дискусія ведеться тепер над складенням резолюції проти підривних елементів в Америках.

НОРМАЛІЗАЦІЯ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ІНДУСТРІЇ.

Женева, Швайцарія, 6. квітня. — Европейська Економічна Комісія О. Д. в своєму останньому звідомленні стверджує, що европейська індустрія вже майже повністю досягнула рівня з-перед другої світової війни, якщо не брати в рахунок Німеччини і Совєтського Союзу. Згідно зі статистичними даними, продукція европейської індустрії в останньому кварталі 1947 року виносила вже 99% передвоєнної.

ВАТИКАН ВІДКИНУВ БОЛЬШЕВИЦЬКУ ПРОПОЗИЦІЮ „РЕЛІГІЙНОГО ПРИМИРЯ".

Рим, 6. квітня. — Ватиканські кола відкинули вчора комуністичну пропозицію „релігійного примиря" в Італії, вважаючи її за найбільш облудне прикриття нечуваного досі в історії релігійного переслідування, що його ведуть большевики. Ватиканський орган „Осерваторе Романо" в передовій статті пише, що комуністична пропозиція є нічим іншим, як тільки пропозицією співпраці Ватикану в переслідуванні Христової церкви.

„СИЛЬНА АМЕРИКА — ЦЕ МИРНА АМЕРИКА" В ДНІ АРМІЇ.

З нагоди Дня Армії у вівторок 6 квітня заповіджені різні паради й маніфестації для виказання могутности американської армії як в Злучених Державах, так і закордоном. Як гасло маніфестацій прийнято зазив: „Сильна Америка — це мирна Америка".

Спільне послання міністрів Бідо і Бевина до секретаря Маршала

МІНІСТРИ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ БРИТАНІЇ І ФРАНЦІЇ ВИСЛОВЛЮЮТЬ ВДЯЧНІСТЬ ЕВРОПИ АМЕРИЦІ ТА ЗАПОВІДАЮТЬ НОВІ УСПІХИ ДЕМОКРАТІЇ.

Париж, 5. квітня. — Сьогодні тут почалися дальші наради Европейської Господарської Конференції, в якій беруть участь 16 західно-европейських країн, охоплених Пляном Маршала. З цеї нагоди міністри закордонних справ Франції і Британії, Жорж Бідо та Ернест Бевин, звернулись спільним посланням до американського секретара стейту, ген. Маршала, висловлюючи за його посередництвом вдячність европейських народів народові і Конгресові Злучених Держав Америки за великодушну допомогу, яку вони рішили дати европейським країнам для відбудови їх зруйнованого господарства. Бевин і Бідо запевняють Маршала, що ухвалення Конгресом закордонної допомоги дасть не тільки великі матеріяльні успіхи, але й моральну піддержку та відвагу вільним народам світу. Послання Бідо і Бевина проголошено рівночасно в Лондоні і Парижі. В Парижі багато делегатів Европейської Господарської Конференції виявили переконання про швидкі та успішні рішення в цих важливих нарадах.

БРИТАНСЬКИЙ ПРЕМІЄР ДЯКУЄ ПРЕЗИДЕНТОВІ ТРУМАНОВІ.

Лондон, 5. квітня. — Британський премієр, Атлі, висловив сьогодні британську вдячність за американську допомогу в особистому листі до президента Трумана. В листі премієра Атлі пишеться: „З нагоди ухвалення закону господарської співпраці я в імені моїх товаришів та народу Великої Британії бажаю висловити Вам, пане президенте, нашу глибоку вдячність за цей акт незрівняної великодушности..."

АМЕРИКА В СПРАВІ МІЖНАРОДНОГО ПРОТЕКТОРАТУ В ПАЛЕСТИНІ.

Лейк Соксес, Н. Й., 5. квітня. — Злучені Держави Америки сьогодні передали поодиноким членам Ради Безпеки пробну пропозицію встановити в Палестині тимчасовий міжнародний протекторат, включно з висилкою військ, якщо того вимагала б потреба. Йде про те, щоби зберегти в Палестині лад і порядок.

В ЄГИПТІ СТРАЙКУЄ ПОЛІЦІЯ.

Коїро, Єгипет, 6. квітня. — Поліція в Єгипті проголосила страйк, домагаючись підвишки платні та інших привілеїв. Під час страйку поліції, справу охорони ладу і порядку перебрала армія. В поодиноких містах відбуваються демонстрації населення, що піддержує домагання поліції. Під час демонстрацій в Александрії прийшло до кривавого зудару між страйкуючою поліцією і відділами війська, внаслідок чого було вбитих щонайменше 20 осіб і багато поранених.

СОВЄТИ ПУБЛІКУЮТЬ ТАЄМНІ НІМЕЦЬКІ ДОКУМЕНТИ.

Москва, 5. квітня. (АП). — Сьогодні тут появилася перша частина таємних розмов Гітлера та його дипломатів зі закордонними представниками, видана на підставі знайдених Совєтами документів в німецькому міністерстві закордонних справ.

ЧЕСЬКЕ ПІДПІЛЛЯ ПОЧИНАЄ ДІЯТИ

ПОЯВА НЕЛЕГАЛЬНОГО ПРОТИКОМУНІСТИЧНОГО ОРГАНУ В ПРАЗІ.

Прага, 6. квітня. — Вчора в столиці захопленої комуністичною диктатурою Чихословаччини появилося таємно перше число підпольного протикомуністичного органу, виданого на міміографі. Зміст видання є ідеологічно-інформативного характеру. В статті п.з. „Ми йдемо" повідомляється, що спосібні до воєнної служби чехи і словаки одержать індівідуальні інформації що їм робити на випадок мобілізації. Орган буде появлятися кожного тижня.

КОНФЕРЕНЦІЯ ТЕЙЛОРА З ПАПОЮ.

Рим, 6. квітня. — Спеціяльний висланник президента Трумана, М. С. Тейлор, вручив вчора Папі Пієві XII послання президента та відбув з ним першу конференцію, що тривала 40 хвилин. Змісту листа ані тем розмов не подано до відома, але в поінформованих колах вважають, що головним предметом нарад були такі справи як італійська виборча кампанія, Програма Европейської Відбудови та становище Злучених Держав на випадок, якщоб комуністи загрожували мирові і безпеці Італії.

СОВЄТИ СПРИЧИНИЛИ КАТАСТРОФУ БРИТАНСЬКОГО ЛІТАКА

СОВЄТСЬКИЙ БОЄВИЙ ЛІТАК КИНУВСЯ НА БРИТАНСЬКИЙ ПАСАЖИРСЬКИЙ НАД БЕРЛІНОМ Й ОБА РОЗБИЛИСЯ.

Гострі протизарядження західних союзників. Большевики виправдуються.

Берлін, 6 квітня. — Вчора над передмістям Берліна, Гатов, де є британський аеродром, один совєтський боєвий літак кинувся нагло на транспортний британський літак, спричинюючи катастрофу, в якій згинуло 15 осіб, між ними і пілот совєтського літака, як теж трьох американців. Обидва літаки були розбиті. Катастрофа трапилася на так званому повітряному коридорі західних союзників до Берліна, в якому совєтський літак не мав що робити. Не вияснено ще теж причини, чи большевик свідомо кинувся на британський літак, чи тільки втратив контролю свого літака. Негайно після катастрофи британський головнокомандуючий ген. Робертсон, поїхав на особисту зустріч зі совєтським головнокомандуючим, маршалом Соколовським. Раніше ген. Робертсон і за ним теж ген. Л. Д. Клей та французький головнокомандуючий видали наказ, щоби їхні боєві літаки ескортували кожний транспортовий літак. В особистій зустрічі маршал Соколовський запевняв, що катастрофа літаків була тільки нещасливим пропадком та що совєтський пілот не спричинив її свідомо. Соколовський прохав пробачення та запевняв, що будуть пороблені відповідні заходи, щоби подібні випадки не трапилися в майбутньому. Після того ген. Робертсон, а за ним, правдоподібно, теж інші західні головнокомандуючі відкликали свій наказ щодо боєвої ескорти транспортних літаків. Не зважаючи на совєтське виправдання, припадок ще більше загострив совєтсько-західне напруження в Берліні.

СОВЄТСЬКИЙ ОФІЦЕР ВБИТИЙ В БРИТАНСЬКІЙ ЗОНІ БЕРЛІНА.

Берлін, 6 квітня. — Вчора, крім спричиненої совєтами катастрофи британського транспортного літака, трапився ще один випадок, що не вплине на успокоєння напруженої атмосфери. На залізничому шляху в британській зоні Берліна і недалеко від совєтської демаркаційної лінії знайдено нежи-вого совєтського офіцера з кулею в животі. Обставини вказують, що большевика вбив один німець, з яким він раніше мав „дискусію". Ведеться дохоження.

СОВЄТИ ГРАЮТЬСЯ З ВОГНЕМ.

Лондон, 6 квітня. — Спричинена Совєтами катастрофа британського пасажирського літака над Берліном викликала велике обурення в столиці Британії, як це виявляється з пресових повідомлень та зі заяв представників уряду. Совєтське виправдання дещо злагіднило це загальне напруження, проте, британська преса підкреслює, що Совєти своєю політикою в Берліні почали небезпечну гру з вогнем, на якому легко самі можуть попектися. В загальному ще не втрачається надії, що цілий спір можна б ще полагодити мирним шляхом.

ЗМЕНШУЮТЬСЯ СОВЄТСЬКО-ЗАХІДНІ РОЗБІЖНОСТІ ЩОДО АВСТРІЇ.

Лондон, 6 квітня. — На вчорашньому засіданні заступників міністрів закордонних справ, що підготовляють мировий договір з Австрією, Совєти поробили дальші уступки, головно щодо так званих німецьких посілостей, зокрема щодо продукції австрійської нафти. Це сильно зменшило дотеперішні розбіжности в цій справі і загально вважається, що в майбутності пощастить досягнути повного порозуміння між чотирма великодержавами щодо вирішення дальшої долі Австрії.

В ПЕРЕДВИБОРЧОМУ КІТЛІ В ІТАЛІЇ.

Рим, 6 квітня. — До дня рішальних італійських виборів залишилося вже не цілих два тижні і цей час два головні табори, демократичний і комуністичний, намагаються якнайповніше використати для своєї пропаганди. Недільна демонстрація італійських військ в Римі та інших містах нагнала, виходило б, большевикам чимало страху, бо комуністична пропанда тепер намагається всіми силами зменшити ефект цеї демонстрації. Комуністична преса, між іншим, потішає своїх большевиків, що під час паради італійські вояки мали, мовляв, тільки дерев'яну зброю.

НОВА ПОСИЛКА АМЕРИКАНСЬКОЇ ЗБРОЇ В ТУРЕЧЧИНІ.

Істамбул, Туреччина, 6 квітня (Ройтер). — Вчора до місцевого порту заплив американський військовий транспортовець „Стівенс", що привіз туркам нову посилку американської зброї, між нею багато наймодернішого військового виряду, з радаром включно. Протягом останніх 10 днів Туреччина одержала приблизно 10,000 тон того роду американської допомоги.

ЗРІСТ ВПЛИВІВ ДЕ ҐОЛЯ В АЛЬЖИРІ.

Париж, 5 квітня. — Проголошений сьогодні вислід виборів в Альжирі виказує там великий зріст впливів прихильників ген. де Ґоля, що разом з музулманами здобули найбільшу кількість голосів у виборах до першого альжирського парляменту.

ЗАКІНЧЕНО ГРЕЦЬКО-ТУРЕЦЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

Атени, Греція, 6 квітня. — Міністри закордонних справ Греції і Туреччини видали вчора спільний комунікат, що в розмовах між обома країнами в справі організації східнього середземноморського бльоку не досягнено рішального результату. Базою турецько-грецьких стосунків залишиться і на майбутнє їх договір приязні зперед 15 років.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською частиною)		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346 JERSEY CITY 3 N. J.

ВІДБУДОВУВАТИ І ВИЗВОЛЯТИ!

Як зачались в конгресі дебати над Програмою Видужання Европи, багато людей, тут і в Европі, набрали страху, що не тільки затягнеться сама справа, але буде куди гірше, бо критика в конгресі готова наробити стільки шкоди, що її вже не направлять більйони, які конгрес згодом ухвалить. Такі речі, як дехто писав, це слаба сторінка американської демократії, чи демократії взагалі. В диктатурах, мовляв, воно інакше, там усе іде скорше й гладше.

Ці критики американської демократії повинні б тепер дещо зревідувати свої погляди, приглянувшись добре історії з Програмою Видужання Европи. Ця Програма перейшла прецінь у конгресі згідно з найкращими сподіваннями щодо часу і величини, хоч була серіозна та гостра критика. При тому треба мати на увазі, що тут малося до діла з небувалою в людській історії справою. Це ж властиво гуманітарна акція, ведена в мирних часах, яка виносить понад шість більйонів тільки в одному році й призначена для ратування чужих країн і народів.

По голосах, що вже дійшли з Англії, Франції, Італії та інших країн, а є їх тепер 18, які користатимуть з американської допомоги, пізнати, що всюди доцінюють це велике американське діло. Злучені Держави видали досі біля 20 більйонів долярів на рятування европейських країн та інших, але щойно тепер приступили вони до дальшої допомоги з таким пляном, який піддержує гідність тих, що будуть ним користуватись. *Цей плян має помогти різним країнам стати економічно на ноги, так, щоб вони самі могли себе далі рятувати.*

В Англії, як дійшла тільки вістка про підписання президентом законопроєкту про Американську Програму Закордонної Допомоги, стверджено з радістю в газетах, що це „рятує їхнє життя", що воно „відвертає катастрофу" від Британії та Західної Европи, але рятує тільки „хвилево", як це слушно підкреслюється. Справжній рятунок буде залежати виключно від праці та духових зусиль тих, яким тепер Америка подає помічну руку.

При цьому треба ще памятати, що ця економічна допомога є тільки половиною властивої допомоги, яку Злучені Держави рішені дати знищеним війною країнам, яких свобода загрожена збоку совєтської агресії чи наступаючого комунізму. З цею допомогою є теж тісно злучена мілітарна оборона тих країн, або іншими словами американська ґарантія оборони тих країн перед совєтським нападом. Це, очевидно, буде предметом дальших пертрактацій і плянів, але які форми це все не приймало б, воно не мінятиме значення властивого американського пляну, себто американської готовости допомагати 18 країнам, обнятим Пляном Видужання Европи, теж і мілітарно.

З цього виходить, що є вже плян економічного видужання Західної Европи та її мілітарної оборони перед Совєтами. Тепер повинна би прийти черга на плян визволення цілої Европи зпід терору, диктатури та тоталітаризму. Без цього перший плян своєї цілі не осягне.

Президент як індивідуальність в політиці

Як знаємо, в Білому Домі горою Демократична партія, а в конгресі Республиканська. Правити державою в таких обставинах, справа не легка, особливо в таких грізних часах, як теперішні. Та цього не мають на увазі ті, що тепер так гостро критикують президента Трумана, звалюючи на нього вину за всі недомагання, включно навіть з такою подією як те, що в конгресі заявлялися за поширення Пляну Маршала на Еспанію. Волтер Липмен, наприклад, каже, що федеральний уряд втратив вплив на конгрес і на провідні кола американської політики і приписує це Труманові. Мовляв, він не є ніякою політичною індивідуальністю, замісць говорити мягко і тримати великий бук в руці, він говорить голосно, боячись махнути доброю палицею. Це саме є з военним поготівлям, яке недомагає, а за те теж винують президента, хоч він стільки разів звертав на це увагу.

Чи такі обвинувачування дійсно слушні? Чи можна робити президентові Труманові навіть закид за це, що він, знаючи свої недомагання, притягає до кабінету дійсно спосібних людей, як от ген. Маршала, якого покликав на становище секретаря стейту? А прецінь навіть такі закиди робиться Труманові.

Не треба забувати, що оця критика діяльности чи недостач у діяльности президента походить від його противників, тобто від Республиканської партії, яка хоче бачити недостачі в таборі своїх суперників і перебільшити їх до такого ступня, щоб обезцінити особу президента як політичного конкурента. Це буває в цілому світі, отже Америка не є виїмком. Одначе критика особи Трумана йде теж і від членів Демократичної партії, а це вже не походить з конкуренції, а з інших причин. Демократи, коли негодують на Трумана, то тому, що він не виказав такої зручности в політиці, щоб зашахувати політичних чи там партійних противників і не забезпечив своїй партії перемоги при виборах, а тим самим і дальшої керми в державі. Але є і такі, що приходять до висновку, що упадок престіжу Трумана приніс користь нації. Це виявилося в тому, що республиканці, не боячися дуже конкуренції Демократичної партії при наступаючих виборах, підтримують закордонну політику Америки нарівні з демократами, а це виходить країні на добро.

Це правда, що коли б так найшовся на становищі президента Злучених Держав під теперішню пору велитень духа, то міг би використати, наприклад, затії совєтської Росії на її власну згубу і на закріплення престіжу Америки в цілому світі. Він дістав би на це згоду американського народу, бо знав би, як йому це представити. Таким „велитнем" Труман не є. Демократична система хоч з одного боку дає нагоду кожному посягати по найвищий уряд, то з другого боку вона часто відстрашує людей з високими почуваннями ставати до політичної боротьби, серед якої часто приходить до брутальних напастей і до фінансової руїни. Американська система помагає амбітним одиницям стати не так ідейними лідерами в національній політиці, як радше „босами", тобто верховодами, які маючи у своїх руках силу, вміють її використувати для їхнього особистого добра, або добра якогось гуртка. Звідси походять назви „політичні машини", яких нюйорська Таманій Гол є зразком. З такою машиною Пендергаста в Канзас звязують навіть і особу президента Трумана, хоч не можуть закинути йому ніякого нечесного діла.

До американських недостач належить теж і вибір містопрезидента під час краєвих виборів. Над ролею і талантом віцепрезидентів іде здавна дискусія. Критики приходять до висновку, що система, при допомозі якої приходить до вибору президента, є невідповідна. Цю справу обговорюють теж у щойно виданій книжці „Гейрс Аппарент" — („Очевидні наступники") автори Клайд Йонг і Ламар Мидлтон. Вони перевели студії над кожним із колишніх віцепрезидентів Злучених Держав, щоб провірити, чи правдою є поговірка, яку висловлюють звичайно словами: „Віцепрезидент мусить бути визначний нездара". Автори не находять потвердження на таку поговірку, хоч і не закривають недостач колишніх віцепрезидентів. Вони твердять, що загалом американці не здають собі справи з того, що голосуючи на віцепрезидента, вони вибирають майбутнього президента, бо на 34 віцепрезидентів одна третина з них опісля стали президентами: одні після смерти президента, інші з вибору після покінчення каденції їхніх президентів. Деякі віцепрезиденти виявилися добре із своєї ролі навіть серед важких обставин. Як приклад важких відносин автори згадують часи віцепрезидента Ван Бюрена, який, як предсідник сенату, носив в кишені револьвер і тримав його при собі, коли проводив сенатським нарадам.

Одначе, в засаді так буває, що на становище віцепрезидента вибирають людину без сильної індивідуальности, щоб не робила конкуренції президентові і щоб уміла йти без спротиву по лінії, яку визначує „бос" політики.

Загально звісне, що самою обсерваціею подій людина не набирає вправи в веденні справ. Щоб уміти вести діла, треба самому мати в своїх руках владу, треба почуватися до відповідальности за неї й мати відвагу повести діло в один чи другий бік. Так людина набирає самопевности, а як прийде важка ситуація, вона вміє рішати. Коли злє, завертає і йде в інший бік.

Хто не має самопевности, такий шукає безупинно ради інших і все вагається. Таке вагання закидують тепер президентові Труманові, що вказує на недостачу провідницької прикмети, що її називають „лідершип".

Та й ці закиди не видержують критики, коли мати на увазі факти. Президент Труман навчився у сенаті шанувати конгрес і якраз тому не виявляє в Білому Домі диктаторських нахилів, у яких дехто добачує „індивідуальність". За таку „індивідуальність" платять народи в Европі дуже дорого. За індивідуальність Рузвелта треба теж ще довго покутувави Америці й світові. Думаємо, що президент Труман виявив багато політичної зручности, бо маючи до діла з ніби „ворожим" конгресом, у якому республиканці творять більшість, осягнув багато в ділянці закордонної політики, яка нині є найважнішою. Якраз тому, що він не є в Білому Домі звичайною „політичною машиною", не є він добрий для своєї партії до цього ступня, щоб вона мала повну надію на дальшу керму в Білому Домі й відзискання керми в конгресі. Та це вже інше діло.

Микола Чубатий.

Майбутність української культури в Америці

II.

Культурне життя тимчасових емігрантів українців в Америці.

Культурне життя тимчасових емігрантів мусить бути організоване приблизно до їх життя на рідних землях, в зменшених розмірах, відповідно до числа тих, що тут в Америці українську культуру творять та для кого творять. В Америці знайдеться тільки частина українських вчених, письменників, мистців образотворчого мистецтва та музики. Їх організації за морем мусять бути менше спеціялізовані як на рідних землях та пристосовані до нових обставин.

Наукове Товариство імени Шевченка, що на рідних землях присвячувало свою увагу виключно стислим науковим дослідам, тут за морем з конечности, побіч своеї головної цілі, мусить теж занятися популяризуванням здобутків української науки. Зрештою це наближає його до наукових американських установ, які не є так відсепаровані від кипучого щоденного життя, як наукові установи в Европі.

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці мусить стати організаційним лучником для наукових клітин українського життя по всему світі, коли скитальщина буде ліквідована, а Німеччина перестане бути найважнішим місцем осідку української еміграції.

Хто знає, чи не зайде потреба українське товариство поширити також на українських письменників, перетворюючи його на товариство української науки та літератури, оскільки за морем не опиниться так багато письменників, що будуть в силі створити за морем власне обєднання українських письменників з журналістами, як це було на рідних землях.

Так само ширші межі мусить закреслити собі організація українських мистців, щоб притягнути під свої крила можливо увесь український мистецький світ за морем та поширюючи свої завдання не тільки на діяльність чисто мистецьку, але також професійну.

Створені за морем українські наукові, мистецькі чи літературні організації стануть організаційним чинником для дотепер жиючих за морем українських вчених, письменників та мистців. Їх обовязком стане навязати ділові взаємини з відповідними американськими організаціями не тільки на це, щоби перед американським світом науки, письменства та мистецтва стати амбасадорами української культури, але також, щоб присвоїти собі це, що є питоме американській науці, літературі чи мистецтву.

Побут української культури на вигнанні повинен стати дальшим етапом її розвою через засвоєння собі всього того, що є добре та може з користю придатися українській культурі, коли вона поверне на рідні землі, дякуючи Америці за приют у найтяжчі хвилини українського національного життя. Побут українських культурних діячів на американськім континенті повинен зачати період **побратимства** української культури з американською, що може вийти на користь України та Америки. Для України користь в цім, що українська культура присвоїть собі поступовий спосіб праці американського культурного життя, а для Америки ця, що у майбутній вільній Україні Америка буде мати десятки інтелектуалів, приятелів американського народу та постійних амбасадорів українсько-американської приязні.

Культурне життя американських українців.

Коли українські емігранти понад 50 літ тому заложили першу українську школу в Шамокині, в Пенсилвенії, то вчили в цій школі тільки по українськи. Це було неправильне навіть тоді, коли тогочасні емігранти з невеликими виїмками думали вертати в Україну. Знання англійської мови небуло б шкодило українським дітям теж і тоді, коли б вони не мали жити в Америці. Знов нині маємо школи, закладані та утримувані українцями, в яких навіть науку релігії вчиться по англійськи. На мою думку це є неправильне; хоч дитина є вже американським громадянином і ніколи в Україну не поверне. Найделікатніші та найглибші почування релігійні дитини мусять бути від ранних літ стисло в душі засоційовані з українською культурою, з українською мовою, якщо ця дитина має бути в житті американцем, одначе таки почуватися до приналежности до групи американських українців та належати до української церкви з церковнословянською, сильно українізованою, чи українською богослужебною мовою. Відомо, що церква у нас є найсильнішим **виразником** приналежности американських українців до своєї збірности.

Не даром американські поляки, найсильніша та найбільше впливова словянська група в Америці, так пильно бережуть навчання релігії в польській мові, що дає їм змогу неразь в третім чи четвертім поколінню зберігати свою приналежність до групи американців польського роду.

Поміж тими двома скрайностями — баганням зберегти в Америці тип старо-краєвого українця та затиранням звязків американських українців зі своїм народом та рідною церковною культурою навіть у найбільше приватнім інтимнім релігійнім житті, треба найти правильну посередну дорогу. Не треба ставити собі неося-

(Докінчення на стор. 4-тій).

ВАЛЕРІЯН ПІДМОГИЛЬНИЙ

В ЕПІДЕМІЧНОМУ БАРАЦІ

Оповідання

7)

Сестра Ганнуся зовсім не розлучалася з сином. Разом вони ходили по степу, збираючи квітки, разом чергувалися біля хворих. Здавалось, вони мали таємницю від усіх, що зв'язала їх навіки.

Увечері вони гуляли по саду та сходили на гору, з якої видно було село і степ. Тут вони сідали на купі дикого каменю й лишались до півночі.

Земля відроджена щедрим дощем, парувала, і над нею повставали теплі пахощі. Під їхнім впливом зникали думки, а байдужість обхоплювала тіло та колисала його, як ня гойдалці.

⁂

Якось сталося так, що дід Якимець, нічний церковний сторож, зробився **єдиним** приятелем сільського вчителя. Скоїлося це без балачок, непомітно й одразу.

Прокидався дід Якимець в восьмій годині вечора і зразу ж готував учителеві самовара. Разом вони сідали пити чай; випивали мовчки по дві шклянки кожний.

Потім дід Якимець видобував з кешені газету: „Комуніст", орган губпарткому КП(б)У, — одшматував клапоть та крутив величезну своїм розміром цигарку.

— Може вже віконниці зачиняти? — запитував він.

— Авже ж, — відповідав учитель і починав запалювати каганця.

Коли віконниці були зачинені, учитель добував із скрині скрипку й ноти, клав їх на стіл та присував ближче каганець.

Дід Якимець сідав на лавочку в найтемнішому кутку й застигав у темну чудернацьку скибу.

Учитель брав скрипку до плеча й клав смик на струни. Звук виринав густо-шовковий, та враз оривався, як акробат з високої трапеції.

— Діду, — звертався вчитель до сторожа. — Я щовечора прохаю, щоб ви не дивились на моє обличчя, коли я граю. А ви...

— Не буду більше, — шепотів зляканий дід. — Я дивитимусь у землю.

Учитель грав. Спочатку він дивився на ноти, а потім забував їх перегортати та починав грати те, що, здавалось йому, він чув давно... може, ще в дитинстві, коли батьки брали його з собою ночувати в степи.

Потім перед ним у яскравих фарбах з'являлися барак і все, що там стогнало й катувалось. Безкрайньою валкою сунулись перед ним юрби людей з підтятими думками та розкраяним тілом, а він, як найнятий музика, компонував їм величний марш FUNEBRE.

Дід сидів у кутку, скоцюрбившись, з примруженими очима; ніби він не встиг приготуватися до хвилі звуків, і вона захлиснула його несподівано. Дід сидів геть розгублений та почував, як звуки великими кліями врізаються в його тіло і трощать його на шмаття.

Учитель кінчав. Він ще стояв нерухомо, і смик лежав на струнах. Але звуків більш не було.

Дід Якимець підводився і йшов до дверей. Там він спинявся і казав учителеві:

— Я, як пас громадську череду, так у мене була сопілка... Тоді я теж грав... корови пасуться було, а я граю сам собі.

У сінях сторож брав ціпка та плентався до церкви заснулим селом.

Дід жив уночі, коли всі спали; в день, коли всі жили, дід спав, і ніколи не снилося йому сонце.

⁂

Сестра Пріся якось увечері попросила Ганнусю:

— Ганнусю, дозволь мені якийсь час ночувати з тобою разом. Останні ночі я кепсько сплю... Я боюся чогось і все думаю...

— Будь ласка, — відповіла Ганнуся. — Антось може спати зі мною на однім ліжку.

Тієї ж ночі Пріся розбудила Ганнусю. Пріся була перелякана й сорочка на ній тремтіла.

— Ганнусю, — просила вона, — дай мені брому або морфію... Мені все сниться, що я падаю... В той час, коли я маю вдаритись, прокидаюсь, і в мене болить усе тіло. Сестра Ганнуся встала й одхилила вікно.

— Свіже повітря заспокоїть тебе краще од брому, — сказала вона.

Пріся сіла біля вікна.

— Як приємно, — промовила вона, — і... соромно. Здається, то не вітрець, а хтось живий торкається тіла та задумливо пестить його.

Пріся здрігнула й швидко накинула на себе хустку.

— Ганнусю, — казала вона. — Яка велика влада ночі над моєю душею і тілом. Ввечорі, коли приходить він, я не можу боронитись проти його слів, бо він каже те, що має ніч... Коли ж він іде од мене, ти стаєш переді мною, і твої заморожені очі враз розвіюють усі слова його... Я знаю, що прийде час, коли він покине мене.

Пріся замовкла, ніби чекаючи відповіді, але Ганнуся мовчала, схилившись на спинку ліжка.

— Або ще гірше — ми одружимося, як він намовляє, і будемо жити на маленькій станції, де в добу приходить два потяги... там будуть мимо сунутись люди, а я навіки спинюся. А занепаде ж врешті кохання, а я таки житиму, здатна тільки варити борщ та ночувати з чужою мені людиною...

Пріся схопила Ганнусині руки і стиснула їх.

— Ганнусю, ти мусиш мені допомогти визволитись з-під влади ночі; я не хочу чути його слів...

Ганнуся хитнула головою.

— Я допоможу тобі, — шепнула вона.

Пріся встала і нахилилась до неї...

— А то... страшно? — спитала вона, вказуючи на Антося, що спав.

— Ні, — відповіла Ганнуся.

Обом їм не хотілося спати. Вони сіли поруч на ліжку і розмовляли без кінця. Пріся розповідала про своє дитинство і батьків, а Ганнуся згадала, як той, Антосів батько, вийняв з неї молоду душу і роздушив. (Далі буде).

З ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Шевченківська Академія.

Стараннням Об'єднаного Комітету Українських Національних Організацій міста Ню Йорку відбулася тут в неділю, дня 4-го квітня, в шкільній авдиторії св. Юра, тратиційна Шевченківська Академія. Традиційна теж своєю скромністю, як щодо програми так і приявности публики, як брати до уваги кількість скупчених в нюйорській митрополитанській области українців.

На програму Академії, заповідженої на год. 2-гу сполудня і яка почалася з традиційним одногодинним запізненням, склались: доповідь проф. М. Лисогіра в українській і Марії Кусій в англійській мовах, деклямації Наталії Хоманчукової та маленької О. Гавришенко і мистецький виступ відомих наших солісток, сестер Марії і Стефанії Боднар, яким на фортепіяні акомпаніювала Ольга Дмитрів.

Академію відкрив короткою промовою голова Об'єднаного Комітету адв. Микола Гаврилко, вітаючи приявних та подаючи до відома програму Академії.

Доклад проф. М. Лисогіра, одного з „нових", був інтересний та добре виголошений, з великою кількістю цитатів з творів Шевченка. Темою доповіді було: визвольні ідеї в творчості Шевченка. Отже, тема дуже вдячна, але при цьому така широка, що її було б неможливо вичерпати в одному докладі та ще й на святочній Академії. Доклaдчик тільки відповідно пов'язав цілий ряд цитатів, майже не подаючи їх інтерпретацій, що й не потрібно, бо вони говорять самі за себе. Доклад тривав 45 хвилин.

Наталія Хоманчукова, теж одна з „нових", деклямувала „Розриту Могилу" і треба признати, що деклямувала дуже добре. Приємно вражали її декляматорські рухи.

Сестри Марія і Стефанія Боднар відспівали дуетом „Ой у полі жито" і Серенаду Шуберта в першій частині та „Ой там за гаєм" в другій частині. Ці дві наші молоді співачки вже відомі теж далеко поза нюйорську громаду і теж з великих сцен та зі сольових виступів. За кожним разом, як вони появляються на сцені, в публики є одне солідарне бажання: аби вони залишилися на ній якнайдовше. На фортепіяні акомпаніювала їм Ольга Дмитрів. З признанням треба ствердити, що ці три молоді дівчині, як і інші з їх „янґ дженерейшин", ніколи не відмовляються від участи в наших громадських імпрезах.

Другу частину Академії започаткувала доклaдом про Шевченка в англ. мові Марія Кусій, сестра відомої вже зі своїх вдалих виступів на інших імпрезах, Юлії Добрянської. Говорила на тему світового значення ідей Шевченка на тлі сьогоднішньої політичної кризи.

Це, що український нарід переживав вчора, сьогодні переживають теж інші народи й ті самі Шевченківські ідеї, що врятували від заглади український нарід та просвічують йому в його безупинній боротьбі за визволення і свободу, сьогодні правлять теж за головні гасла боротьби всіх вільних народів проти большевицько-російської загрози. Сторічний історичний досвід після Шевченка доказує, що тривкого миру в світі не буде так довго, доки не будуть здійснені Шевченкові ідеї в світовому маштабі та доки Україна не займе серед вільних народів належне їй місце. Свій інтересний і живо виголошений доклад бесідниця закінчила по-українськи: „Ой Тарасе, Тарасе, Ти дав нам дух і національне тіло. А де є дух, там є сила. Тому ми знаємо, що ще не вмерла Україна і ніколи не вмре". Приявні потвердили це переконання довгими і грімкими оплесками.

Маленька О. Гавришенко в другій частині програми продеклямувала дуже добре і з великим чуттям віршик „В Кобзареві Роковини", схвилювавши всіх до глибини душі своєю дитячою присягою на вірність Шевченковим ідеям.

Після другого виступу Марії і Стефанії Боднар, Академію закінчено відспіванням українського гимну „Ще не вмерла Україна".

Приявних понад 200 осіб. Приємно вражала гарно прибрана сцена, з українським і американським прапорами по боках та великим портретом Шевченка, прибраного рушниками і квітами на сцені.

Після корткої перерви по Академії, але в тій самій залі і з тою самою публикою, виголосив свій пращальний доклад інж. Дмитро Андрієвський з Бельгії, що був гостем на Пан-Американській Українській Конференції в Ню Йорку в листопаді минулого року і тепер вертається назад до Европи. - пб

НОВІ УКРАЇНСЬКІ ГРЕКО-КАТ. ЄПИСКОПИ В КАНАДІ

ПРЕОСВ. ІЗИДОР БОРЕЦЬКИЙ, ЄПИСКОП-НОМІНАТ ДЛЯ ТОРОНТА (зліва) та ПРЕОСВ. АНДРІЙ РОБОРЕЦЬКИЙ (зправа) ЄПИСКОП-НОМІНАТ, ПОМІЧНИК ДЛЯ ВИНИПЕГУ.

В Канаді, як недавно проголошено, існує тепер три українські греко-католицькі дієцезії, з осідками в таких містах: Винипег, Едмонтон та Торонто. Поділ обіймає: Середущу Канаду, Західну і Східну. На Східну Канаду назначено єпископом дотеперішнього пароха укр. греко-катол. церкви в Сейнт Кетеринс, Онтеріо, о. Ізидора Борецького. Свячення єпископа-номіната Преосв. Борецького відбудеться 27. травня 1948 в катедрі св. Михаїла в Торонто. В цьому часі й місці відбудеться теж свячення єпископа-номіната Преосв. Андрія Роборецького, пароха укр. греко-катол. церкви св. Йосафата в Торонто, що буде єпископом-помічником Кира Василя Ладики, єгзарха Середущої Канади, якого осідок є в Винипегу. Кир Ніль Саварин став Єпископом-ординарієм на Західну Канаду, з осідком в Едмонтоні, Алберта.

ЧІЯНГ КАЙ-ШЕК ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ КАНДИДУВАТИ НА ПРЕЗИДЕНТА

Нанкінг, Китай, 5. квітня. — В Китаю і в цілому світі викликало справжню сензацію становище Чіянг Кай-Шека в справі його кандидатури на президента Китаю на чергову каденцію. Цей визначний китайський державний муж відмовився кандидувати, взиваючи свою партію, Куомінтанг, щоби піддержала гідного безпартійного кандидата, бо він сам, як головнокомандуючий китайськими військами, бажає віддати всі свої сили і увагу на ліквідацію большевицької ребелії в краю. Чіян Кай-Шек заявив, що він не буде кандидувати на президента, як довго немає миру в краю та єдности серед китайців, але це не означає, що він хоче скинути зі себе відповідальність за дальшу долю країни. Він задержав би евентуально пост премієра та головнокомандуючого військами. Чіян Кай-Шек рівночасно піддержував кандидатуру на президента Китаю ректора Пекінського Національного Університету і бувшого китайського амбасадора в Америці, д-ра Гу Шіг.

КРУПП ЗВІЛЬНЕНИЙ ВІД ЗАКИДУ ВОЄННОЇ ЗМОВИ.

Нюрнберг, Німеччина, 5 квітня. — Американський військовий трибунал звільнив сьогодні відомого німецького фабриканта зброї, Альфреда Круппа, та його 11 співобвинувачених від закиду воєнної змови. Крупп і його товариші відповідатимуть ще за інші злочини, головно за плюндрування окупованих країн та за експлуатацію і знущання над чужими робітниками.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР У ЛОС АНДЖЕЛЕС.

Про українську колонію в Лос Анджелес вже згадувала, не дуже обширно, преса наша в Америці. Та тільки одна коротка рецензія появилася в „Свободі" та у філадельфійському „Шляху", про найважніший наразі чинник в українському національному житті Каліфорнії — про **Український Хор у Лос Анджелес.** Тому то я і відважуюся вписати у пресі нашій невеличку шпальту для цеї приємної появи в українсько-американському існуванні.

Нагоду для писання оцього дав мені прекрасний, самостійний концерт хору, в неділю, 21-го березня, ц.р., в данській салі, при 24-ій вулиці в Лос Анджелес. Концерт цей в честь Шевченка, вийшов так величаво, що нема мабуть ні одної української душі в цьому місті, яка не погодилася б з моїм твердженням — це був найкращий український виступ тут до сьогодні, та один з найкращих виступів хоровий по цілій „українській" Америці.

Перше ніж перейду до самого концерту, хочу коротко накреслити контури хору, як самостійної організації: Існує ця музична організація всього — не цілий рік. Начисляє вже — Слава Богу — понад сорок членів! Багато членів приєднав хорові перший його виступ, ще більше „Коляда", а останній, самостійний виступ — заокруглить число 50-кою! Це для мене найкращий доказ популярности та найбільш обективна рецензія! Після наступного концерту мабуть не буде співучого українця в Лос Анджелес, який не належав би до хору. Мудрий статут хору вітає сердечно всякого українця, без відрізнення релігійного, чи поглядів політичних, з виїмкою тих, що співають тільки про „червоне".

А тепер про концерт сам розкажу:

Відкрив хор Шевченківську Академію — Американським гимном. Добре було би якби усі громади українські по Америці перейшли на хорове відспівання гимнів, а не розтягнений млявий унісон.

Закінчив програму цю знову таки хор, показавши публиці як треба співати „Ще не вмерла Україна" — коли пісня ця державним нашим гимном. Бадьоре, розмашисте темпо диригента поставило публику на „струнко", вперше тут!

Програма Академії вмістила 9 хорових точок:

1) „Заповіт" — музика Стеценка. Дуже вміле та оригінальне схоплення диригента Д. Якубенка, збудили вже першою цею піснею глибоку тишу та сльози серед публики. Заслуга це — гарних чергувань піаніссіма з розмашистим форте. 2) „Розрита могила" — музика Давидовського. Ця важка композиція вийшла несподівано гарно, з дуже приємним сопрановим сольом Стефанії Якубенко. Прилірна дикція солістки та цілого хору, дала публиці змогу зрозуміти кожне слово Шевченкового вірша. 3) „Ой у лузі" — нар. пісня, аранж. Якубенком. Дуже темпо та гарний басовий заспів Петра Гурського нагадали піснею цією веселий спів українського села. 4) „Ой, у полі вітер віє" — нар. пісня, аранж. Якубенком. І дійсно повіяло польовим вітром від цеї перлини народної. Сам „степовик" Якубенко дав, вперше мабуть хором, чудовий образ теплого вечора під Полтавою з розмашисто-тужливим співом молодих женців, що з поля вертають, непоспіхом ідуть лапами пахучими. 5) „Чуєш, брате мій" — муз. Гайворонського, аранж. Кошиць. Половина публики плакала, зворушення глибокого. Це стрілецьке „Чути кру-кру-кру" виконав хор так майстерно, що, замкнувши очі, справді журавлі привиджися осінні. Щиро скажу: Це безперечно було одним з найкращих „Чуєш брате" на нашій сцені. 6) „Реве та стогне Дніпр широкий", — аранжоване теж Якубенком, з добре вправленим переливанням мягкости та розмаху, примусило публику до довгого оплеску. 7) „Бондарівна" — муз. Лисенка. Не можу придумати кращого вислову, ніж один з присутніх сказав мені після програми — „До слiз гарно!" На доказ — оплески вимусили від стомленого хору повторення тих останніх стрічок! 8) „Ой, вербо, вербо", муз. Леонтовича. Співав хор цю пісню вдруге вже для тої ж самої публики, — а оплески та вдоволення не вгавали. Ми з приємністю готові прослухати її ще й десять разів. 9) „Щедрик" — муз. Леонтовича. Після Кошиця Америка рідко чула гарного „Щедрика". Якубенко своїм умінням та витривалістю викристалізував його прекрасно. І знову публика домагалася повторення. Хор повторив закінчення, присутні гримнули найкращим оплеском, який мені доводилося коли чути в українських громадах по Америці.

Оце так ціла програма хорова. Якщо би комусь на думку прийшло що я хвалю — це була би правильна думка. Хвалю, бо кого і защо хвалити. Кожний присутній на цьому виступі, мусів сказати сам собі: „Нема що закинути! Хор обдарував нас прекрасною несподіванкою!" Заслуга це — членів хору, що старанно приходять на проби та люблять і слухають свого талановитого диригента. Спитайте самих хористів як приємно і цікаво співати за темпераментним, гнучкими руками Якубенка. Так приємно бачити хор, що вдячний своєму диригентові, а що приємніше відчути який близький цей хор диригентові.

Дружина диригента, пані Стефанія Якубенко, вчащає на проби кожного тижня, не щадячи свого гарного, сопранового горла. Крім участи в хорі та соля в „Розритій могилі" Стефанія Якубенко відспівала „Нащо мені чорні брови" — Заремби та дуже трудний „Гопак" Мосоргського.

Як і на всіх попередніх виступах, публика привітала Стефанію Якубенко і подякувала їй належно, — чудовим оплеском за чудовий виступ.

На закінчення мені дуже хочеться висловити своє щире бажання, щоб цей гарний український хор знайшов можливість обдарувати усі наші громади чудово виконаними українськими піснями. Для цього дві тільки дороги: поїздка, або грамофонові пластинки (рекорди). У мене є іще одна добра думка: хочете чути гарний хор — приїжджайте до Лос Анджелес.

ЗН.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конгресового Комітету жертвували: Іванна Бенцал, делегатка на Третій Конгрес Комітету, зібрала на висланий обіжник Конгресового Комітету $50, яку то квоту зложили: Василь Кучкуда $25; Нюйорська Округа Рада Відділів Союзу Українок $10; Стефа Абрагамовська й Іванна Бенцал по $5; а по $1: А. Лахотшевська, Е. Корнат, М. Ленчук, К. Варцівська і К. Гупало. Вкладку на цей рік в сумі $10 переслала Жіноча Секція Укр. Дем. Клюбу, віл. 4 Союзу Українок в Ню Йорку. М. Петришин переслав $150, а саме, $100 від Українського Народного Дому, а $50 від Злучених Товариств при церкві Св. Петра й Павла, які то жертви були деклеровані на вічу, що відбулось 25-го січня 1948 р. в Клівленд, О.

На нашій сцені

З НАГОДИ ВИСТАВИ „ЧАРІВНИЦЯ".

Коли доведеться нам розглядати справу українського театрального мистецтва, то прийдемо до висновку, що наша театральна література є досить скромною, як скількістю так і своєю якістю. Велике число із п'єс не мають позитивного елементу. Другий важливий чинник у виставленні драми, на який багато авторів не звертають уваги, це технічна сторона. Тобто автор, який пише дану п'єсу, не є обзнайомлений зі сценою та сценічними вимогами.

Маємо також невеличке число п'єс, які своєю технічною структурою вимагають професіональної сцени. Одна із таких п'єс це є „Чарівниця" (або „Кума Марта"), драма на 5 дій зі співами і танцями, написана А. Ф. Шатковським.

Хоча ця драма є великою і трудною до постановки (на аматорській сцені), то все ж таки пороблено всі можливі заходи, щоби вистава випала чисто та культурно.

Тематика п'єси досить інтересна. Автор представляє вдову Марту, яка живе над Дніпром та держить заїздний дім (коршму). Марта сама по собі веселої вдачі і своєю красою принаджує всіх проїжджаючих Дніпром козаків, які прозивають її кумою. В дворі куми завсіди весело, жарти, співи і танці. Але ця веселість не довго триває, бо один із прислужників воєводи, за це, що Марта піднесла йому „гарбуза", робить донос до воєводи, що ніби то Марта чарівниця, принаджує до себе козаків, розбиває їхню сім'ю, та держить розпустний дім.

Воєвода, не гаючи часу, з прислугою їде до Марти, щоби знищити її двір. Але при першій зустрічі з Мартою пан воєвода — переміняється. Марта улесливими словами та манерами причаровує воєводу, угощає його вином, молодь співає і танцює для нього, так, що воєвода забув, чого приїхав.

Коли жінка воєводи, Марія, довідується про вчинок свойого мужа, який пропадає дні і ночі в „чарівниці", це її дуже хвилює. Будучи із гетьманського роду, вона каже, що зможе постояти за свою честь і т. п.

Син, Роман, для якого родичі приготовили вже наречену, запримічує родинне непорозуміння. Довідавшись від матері про „чарівницю", яка ввилась гадюкою в їхню сім'ю, Роман запевняє матір, що він її знищить та їде до Марти, щоби її вбити. Витягає кинджал і входить у хату, але на першу появу Марти, кинджал випадає йому з рук і Роман втікає з хати, але Марта його задержує.

Марта пояснює Романові, що його батько чіпляється до неї — а вона є безсильною відігнати пана, який грозить тому, що вона йому не хоче піддатись. Кінець-кінців Марта набирає відваги і признається Романові, що вона його вже давно любить — та страждає за ним. Роман вирозумілий, з добрим серцем — як народ його прозиває — вірить Марті та рішає з нею утікати.

Воєвода, довідавшись, що син Роман залюблений в Марту, дав приказ, щоби при першій нагоді, коли слуги побачуть Романа в Марти, вбити її саму, а її двір спалити.

Та на цьому не кінець, що батько і син залюблені в Марті. Марія, жінка воєводи, передягається за прохожу бабусю, заходить до Марти і отруює її, як раз перед тим, коли Роман з Мартою мають втікати.

Воєвода дізнавшись, що син Роман поїхав до „чарівниці" — розлючений прибігає в хату і застає Марту неживу — присутність його жінки Марії вияснює цілу справу. Тоді він бере кинджал і хоче вбити жінку, але Роман заступає матір і батько його пробиває.

Тим часом козаки та народ довідались, що сталось з Мартою та їдуть чинити суд над воєводою та його прислужниками.

Цю інтересну драму можна буде побачити на сцені дня 17-го і 18-го квітня 1948 в шкільній авдиторії під ч. 217-219 Іст 6. вулиця в Ню Йорку. Драма „Чарівниця" буде виставлена двічі для бенефіту тов. „Дністер", 361 від. У. Н. Союзу.

Михайло Скоробогач.

10,000,000 КАБЛЕГРАМ ДО ІТАЛІЇ ПЕРЕД ВИБОРАМИ.

Ню Йорк. — Газета в італійській мові, „Іль Прогресо Італяно", почала кампанію за висилку 10,000,000 каблеграм від американців італійського роду до рідні в Італії з зазивом, що би вони не голосували на комуністів підчас виборів в дні 18. квітня. Висилка однозвучної каблеграми з Америки до Італії коштуватиме $3.50 в день, а $2.09 в ночі. Кампанія за висилання листів перед виборами спонукала 6,000,000 американців вислати відповідні листи до свояків та знайомих в Італії. Найбільш завзяту кампанію ведуть ветерани італійського роду, які були під час війни в Італії.

Майбутність української культури в Америці

(Докінчення зі стор. 2-гої).

гальних завдань, що американські українці мають бути такими, як українці з Европи, а з другого боку не треба теж затирати слідів їхнього українського походження.

Це слід собі ясно упритомнити, що американські українці є вже американцями українського роду, отже членами другої, неукраїнської нації не тільки в розумінні державнім, але також культурнім. Щоб американські українці були правдивими американцями і як такі могли свобідно в Америці змагатися з іншими американцями за впливи в американськім житті, того вимагає не тільки інтерес Америки, але також інтерес України та вкінці особистий інтерес американських українців.

Це зовсім не значить, що американський українець мусить вповні винародовитися, бо характер та склад американської нації з різних племінних груп дає повну змогу погодити свою американську національну приналежність з приналежністю до етнічної групи американців українського роду. Це неможливе є в Европі, але в Америці є інакше.

Тому є вистарчальним, коли американець українського роду з Богом розмовляє мовою своїх предків, опанує українську мову, як другу мову побіч англійської, збереже активний звязок зі своєю церквою та коли знає бодай найголовніше про минуле й теперішнє народу своїх батьків чи дідів. Це можна б осягнути при добрій волі та старанню української церкви і українських організацій з особистою користю для американця українського роду. Нині Америка стала світовою потугою, що має свої заінтересування у всіх закутинах світу, тому знання другої мови крім англійської, в цім випадку одної слов'янської мови, є корисним не тільки для американського українця, але також для його американської батьківщини.

Основніше познайомлення американського українця з українською культурою дає Америці ряд спеціялістів, що з успіхом для Америки можуть в майбутності працювати у полудново-східній Европі, зокрема в Україні. Знов Україні дає це сотки американців, приятелів українського народу.

З такого ширшого погляду треба нам підходити до праці українсько - американських шкіл, українсько - американських народних домів, клюбів, та інших товариств.

Поява нових культурних сил з України повинна бути ту використана для кращого виховання молодого американця українського роду та заспокоєння культурних потреб старших американських українців. Досі це було неможливе з браку відповідних культурних сил. Тепер це вже є можливе. Американським українцям слід це розуміти і мати добру волю їх зреалізувати.

Коли в наших організаціях що займаються допомогою скитальцям, стає проблемою що мають робити українські культурні сили, як прибудуть до Америки, реалізація згаданого культурного пляну дала б їм працю серед своїх, а американським українцям принесла б піднесення рівня їх культурного життя. (Кінець).

Шукають своїх рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохаємо на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи дресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

13,480 Лисак Олекси з с. Динаморич (Тернопіль) від Лисак Івана.

13,481 Кисіль Марії зам. Сорока з с. Голотки (Збараж) від Мартинюк Зінової.

13,482 Чорний Івана с. Мих. з с. Кулачин (Сятин) від Гуйтур Василя.

13,483 Рик Олександра батька і стрия Василя з с. Комарівка (Турка) від Рик Миколи.

13,484 Гарасимчук Івана з с. Круглик (район Старо-Каятин) від Гарасимчук Трохима.

13,485 Кардамаш Микити і Костя від Карадмаш Володимира.

13,486 а) Марко Иосифа і Андрія з с. Тарнова Долішна (Лісько) від Марко Михайла.

13,486 б) Габо Петра з с. Кути (Золочів) від Барда Катерини зам. Марко.

13,487 Сокіл Петра Онисьовича з с. Томилівка (Київщина) від Сокіл Евгенії.

13,488 Богош Петра з с. Серовиця (Сянік) сестри Стецько Анни від Стецько Михайла с. Миколи.

13,389 Тибітко Марії сестри зам. Яблонська з с. Бриниці Загірні (Бібрка) від Тибітко Івана.

13,490 а) Мрочковський Маряна з с. Ниркова від Сміяк Володимира.

13,490 б) Воробець Варвари, Довбенко Отилї, Крицун Івана від Маковійчук Я.

13,490 в) Солонецьких, Шишків, Берегуляків від Щербак Ярослава с. Андрія з с. Дорожева (Самбір).

13,490 г) Кревних і знакомих з с. Перевізця (Калуш) від Наконечний Миколи.

Голоситись на адресу:
United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення пошукувань родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі" безплатно, хай вишле таке оголошення впрост до UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1½ цаля в одній колюмні, коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє, що наші збори відбудуться в неділю, 11. квітня, в год. 1. попол., в Укр. Амер. Осередку, 2965 Кирпендер ул. — П. Андрушків, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Тов. Сокіл, від. 336, відбудуться в неділю, 11. квітня, в годині 1. попол. Просимо членів прийти на збори, вирівнати свої вкладки і заплатити за свої діти і внуки. — Г. Степанек, предс.; Г. Кісіль, фін. секр.-кас.; Т. Кальмук, рек. секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Тов. Зап. Січи, від. 75, відбудуться в неділю, 11. квітня, точно в годині 1. пополудні, в салі У. Н. Дому. Просимо членів прийти численно на ці збори, бо маємо рішати важні справи. До закінчення кампанії за новими членами лишається всего три місяці, тож просимо членство сповнити свій обовязок і ваше приречення: кожний член має вписати одного члена підчас цеї кампанії. Довгуючих членів напоминаємо вирівнати свої вкладки. — За уряд: М. Присташ, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Тов. ім. Івана Франка, від. 334, відбудуться в неділю, 11. квітня, в год. 1. пополудні, в У. Н. Домі. Просимо членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. — За уряд: М. Задерецький, предс.; С. Морозович, секр.-кас.; І. Жук, рек. секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, повідомляє всіх своїх членів, що квартальні збори відбудуться 11. квітня, в годині 3. пополудні, в Укр. Гали на Савт Сайд, 914 Френклін Еве. Просимо всіх членів явитися на цих зборах, бо є важні справи до вирішення і почуєте звіт уряду за 3 місяці. — За уряд: І. Бріяць, предс.; М. Войтович, кас.; І. Павловський, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подає до відома всім членам, що квартальні збори відбудуться в неділю, 11. квітня, в годині 1:30 пополудні, в гали У. Н. Дому, 4655 Мартін ул. На ці збори кожний член і членкиня обовязані прийти, бо маємо важні справи до рішення, як справа бенефіту, справа поширення членства та ще інші важні справи. Тому, що зближається літній сезон і годі буде коли які збори скликати, просимо численно прийти на ці збори. Статут Тов. каже, що коли член довжний до відділу, то тратить право до запомоги вразі хвороби і голосу на зборах, тому просимо членів платити свої вкладки точно. — І. Форись, предс.; П. Кізел, секр.; І. Андрусевич, кас.;

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 371, відбудуться в пятницю, 9. квітня, в год. 8. ввечір, в Січовій Галі. Просимо членів приходити на збори і платити свої вкладки на зборах відділу. — О. Пиньків, предс.; Ю. Баранюк, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожа. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. квітня, в гали церковній, в годині 3. точно. Просимо члени явитися на означений час, бо будемо мати важні справи до вирішення. Пригадуємо довгуючим членицям, щоби заплатили свої залеглости. Просимо приєднувати нових члениць до Сестр. — За уряд: Геруля, предс.; Грицак, кас.; Ходак, секр.

ЕМБРІДЖ, ПА. — Бр. св. Василія Великого, від. 161, повідомляє своїх членів і члениць, що місячні збори відбудуться в суботу, 10. квітня, в годині 7. ввечір, у власній домівці. Тому, що є важні справи до вирішення, обовязком є всіх членів, місцевих і позамісцевих, прийти на збори і рішити справи. Напоминаємо довгуючих членів вирівнати свої залеглости. — Уряд.

FORESTVILLE, CONN. — Monthly meeting of Branch 390 will be held on April 11, at the Ukrainian American Citizen's Club, Mechanic St., at 2:30 P. M. President requests all members to be present for there are important matters to be discussed. — P. Bugryn, Sec'y.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. Дністер, від. 361, повідомляє всіх своїх членів, що квартальні збори відбудуться в суботу, 10. квітня, в церковній салі, 28 Іст 7. вул., точно в 8. год. ввечір. Просимо всіх членів і члениць прийти на ці збори, бо є дуже важні справи до полагодження. Взиваємо членів прийти і взяти собі тікети на представлення, що відбудеться 17. і 18. квітня. Довгуючих взиваємо вирівнати свої залеглости. — За уряд: В. Павлів, предс.; Н. Левкович, кас.; П. Кучма, фін. секр.; С. Левко, рек. сикр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. У. Н. Дому, від. 316, відбудуться в четвир 8. квітня, в Тов. Домі, 831 Джозеф Еве. в годині 8. ввечір. Просимо всіх членів прийти на означений час. — В. Гнатків, гол.; М. Парута, фін. секр.; П. Ковтун, кас.; В. Іванців, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Бр. св. Вас. Великого, від. 364, відбудуться в неділю, 11 квітня, в год. 2:30 пополудні в Укр. Домі, 3161 Е. 93. вул. Просимо всіх членів обовязково прийти на збори, бо маємо важні справи до вирішення. Довгуючі чліни повинні вирівнати свій довг, як і за дітей. Будемо приймати нових членів до Бр. і Союзі. — Уряд.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Квартальні збори Тов. Зап. Січ, від. 367, відбудуться в неділю, 11. квітня, в год. 1:30 пополудні, в галі цирковній. Просимо всіх членів явитись на цих зборах та вирівнати свої вкладки і належитости. Нова контроля здасть свій звіт за перший квартал. Вже дуже мало часу остається до кінця кампанії, тому стараймося всі виповнити призначену нам квоту. — За уряд: М. Сорохтей, П. Лиско, Р. Дмитрів.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Квартальні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 349, відбудуться 11. квітня у годині 2. пополудні в домі Лісного. Всі члени мають прийти на збори, бо уряд і контрольори дадуть звіт за 3 місяці. — І. Шеґера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; Н. Лісний, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Дмитра Вітовського, від. 375, відбуде чвертьрічні збори 11. квітня в годині 12. сполудне в домі Українських Горожан, 847 Н. Френклин ул. Збори ці будуть дуже важні, бо управа буде здавати звіт за три місяці, тому просимо все членство прийти точно на збори. — Г. Дорожовський, предс.; В. Василюк, кас.; Н. Харамбура, сикр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що місячні збори відбудуться в суботу, 10. квітня, в У. Н. Домі, 517 Ґаллет ул., точно в год. 7:30 ввечір. Взиваємо все членство прийти на час, бо будуть важні справи до вирішення. — М. Галькевич, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, відбудуться в суботу, 10. квітня, в годині 7:30 ввечір, в укр. прав. галі, 675 Савт 19. вул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. — Г. Дорошенко, предс.; А. Баран, кас.; А. Мудровський, секр.

В. ЛАНКЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Василія, від. 87, повідомляє членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 11. квітня, в годині 1. пополудні, в гали парохіяльній при Елікот Ровд. Уряд дасть квартальний звіт і будуть інші справи до полагодження. Просимо членів привести нових кандидатів в члени і вписувати свої діти до Союзу, бо Союз має найліпше обезпечення для дітей. — За уряд: К. Купер, предс.; І. Окаль, кас.; М. Трояновський, сикр.

ПОШУКУВАННЯ

Дочка Марії Ґіжої, **БРОНІСЛАВА,** котра була замужна в силі Кесиничах за **Климком Іваном,** пошукує свого вуйка **ҐІЖІЙ ТЕОДОРА,** з села Малкович, повіт Перемишль, котрий в Америці около 32 роки. Прошу зголоситися на таку адресу:
MYKETA KRAWEC
1709 Hawthorne St., Scranton, Pa.

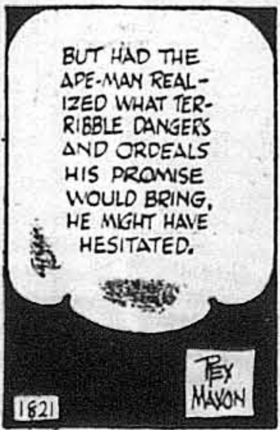
ІЛЬКО СТЕЦІВ, син Василя і Марії, роджений в селі Пнятин, пов. Перемишляни, воєв. Львів, Гал., пошукує
АНДРІЯ, СТЕФАНА І ДАНИІЛА СТЕЦІВ,
уроджених в селі Борщів, повіт Перемишляни, Галичина. Андрій Стеців жив у місцевости Gary, Ind.; відомості від нього я отримав ще 1938 року.
ІЛЛЯ СТЕЦІВ, G. V. HOTEL
94 Sixth Avenue,
Timmins, Ontario, Canada.

ТАРЗАН, ч. 1821. Небезпечна обіцянка.

Коли генстери згинули, тоді Тарзан Мутаво і войовники зійшлися в щасливім настрою.

„Ми радше залишимося в бідності, а не зломимо слова тобі даного".

„Ви забули, що я вас обіцяв завести до цвинтарища слонів, де є повно слоневої кости" — пригадав пан нетрів.

Та коли б малпочоловік міг був передбачити велетенські небезпеки, які були з тим злучені, він був би завагався, чи сповнити обіцянку.